

I. A bűnpártolással halmazatban lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette nem állapítható meg, ha a büntetőeljárás sikerének megghiúsítására törekedve a bűnpártoló az alapbűncselekmény eszközeként szolgáló lőfegyvert és lőszert a tartós birtoklás szándéka nélkül veszi magához, és amint azt teheti, a birtoklásával felhagy.

II. Ha azonban a lőfegyver és lőszer bűnpártolást megvalósító megszerzését annak tartós birtoklása követi - függetlenül attól, hogy az erre vonatkozó szándék a megszerzéskor már fennállt vagy azután ébredt - a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés - a tartás elkövetési magatartással - a bűnpártolással valóságos anyagi halmazatként valósul meg [1978. évi IV. tv. 244. § (1) bek. b) pont, 263/A. § (1) bek. a) pont].

- [1] A törvényszék a vádlottat a 2013. június 21. napján meghozott ítéletében bűnösnek mondta ki bűnpártolás büntetében [1978. évi IV. tv. 244. § (1) bek. b) pont, (3) bek. a) pont], és ezért egy év nyolc hónapi börtönbüntetésre és két évi közügyektől eltiltásra ítélte; az emberölés büntettének [1978. évi IV. tv. 166. § (1), (2) bek. f) pontja] valamint engedély nélküli tartással elkövetett lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntettének [1978. évi IV. tv. 263/A § (1) bek. a) pont] vádja alól felmentette.
- [2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott bűnösségének lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntetében történő megállapítása és a büntetés súlyosítása érdekében fellebbezést jelentett be, amelyet a fellebbviteli főügyészség fenntartott.
- [3] Így az elsőfokú ítélet azon rendelkezése, amelyben a bíróság a vádlottat az emberölés büntette kísérletének vádja alól felmentette, jogerőre emelkedett.
- [4] A bejelentett fellebbezés folytán az ítélőtábla a 2013. december 2. napján kelt ítéletével az elsőfokú határozatot

felülbírálv a vádlott bűnösségét az 1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntetében is megállapította, a büntetést halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- [5] *A másodfokú bíróság ítélete ellen a fellebbviteli főügyészség a kiszabott büntetés súlyosítása, a vádlott pedig a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntette alóli felmentése érdekében jelentett be fellebbezést.*
- [6] *A főügyészség fellebbezésének indokolásában arra tett indítványt, hogy a Kúria a vádlott cselekményeit minősítse a 2012. évi C. törvény (Btk.) alapján, mivel a szabadságvesztésből engedélyezhető feltételes szabadság kapcsán az a terheltre nézve kedvezőbb elbírálást eredményez. Emellett a kiszabott büntetés súlyosítására tett indítványát fenntartotta, azzal indokolva, hogy a vádlott bűnpártolási cselekménye kiemelten súlyos bűncselekményhez kapcsolódott, a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélést megvalósító bűncselekmények elszaporodtak, ugyanakkor a büntetés mértékének megállapítása kapcsán a vádlott családi helyzetében bekövetkezett változásnak, testvére öngyilkosságának nincs érdemi jelentősége, az előzetes fogvatartásban töltött idő sem releváns, és azt az időmúlás sem befolyásolhatja lényegesen.*
- [7] *Ezért álláspontja szerint a középértéket megközelítő tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt a terhelttel szemben.*
- [8] *A vádlott fellebbezésének indokolásában arra hivatkozott, hogy nála a kérdéses pisztoly és a lőszerek csak néhány órát voltak, azoknak a tartós birtoklása nem állt szándékában, azokat csak a testvére érdekében rejtette el és rövid időn belül meg is szabadult tőlük, azokat vízbe dobta, így a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntettét törvénysértően állapította meg a terhére az ítéletábra.*

- [9] *A Legfőbb Ügyészség az ügyészi fellebbezést fenntartotta.*
- [10] *Az ügyészi fellebbezésre, illetve a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételeiben a vádlott védője sérelmezte, hogy a főügyészség súlyosító körülményként indítványozta értékelni annak a bűncselekménynek a kiemelt tárgyi súlyát, amelyhez a védenca bűnpártoló cselekménye kapcsolódott, továbbá a lőfegyverrel, lőszerrel kapcsolatos bűncselekmények elszaporodottságát, miután álláspontja szerint az alapcselekmény tárgyi súlya a bűnpártolás minősített esetként történt szabályozásában már értékelést nyert, a lőfegyverrel, lőszerrel kapcsolatos bűncselekmények elszaporodottságát pedig semmilyen adat nem támasztja alá.*
- [11] *Vitatta azt az ügyészi álláspontot is - a Kúria BKv 56. számú véleményre utalva -, hogy az előzetes letartóztatásban töltött, illetve a cselekmények elkövetése óta eltelt időnek nincs enyhítő hatása, illetve nem bír jelentőséggel a vádlott családi és egészségi állapota, testvére öngyilkossága. Ugyanakkor álláspontja szerint enyhítőként kell figyelembe venni azt is, hogy a vádlott méltányolható indokból - testvére védelmében - követett el bűncselekményt.*
- [12] *A Kúria, mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet a Be. 387. § (1) bekezdésére figyelemmel az azt megelőző első és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül.*
- [13] *Ennek során megállapította, hogy mind az első, mind a másodfokú bíróság maradéktalanul betartotta az eljárási törvény rendelkezéseit.*
- [14] *A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az eljárásában irányadónak tekintette.*
- [15] *Ezt a tényállást a Kúria csupán azzal egészíti ki, hogy a vádlott a lőfegyverre alakított pisztoly, illetve a lőszerek tartásával megsértette a lőfegyverekről és lőszerekről szóló*

2004. évi XXIV. törvény 2. § 16. és 22. pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerinti rendelkezést, valamint a 253/2004. (VIII.31.) Korm. rendelet 1. § 11. pontára figyelemmel a 4. § (2) bekezdése szerinti rendelkezést.

- [16] Az ekként kiegészített, a bizonyítékok indokolt mérlegelésével megállapított, az iratok tartalmával összhangban álló, téves ténybeli következtetést nem tartalmazó tényállás megalapozott és a Be. 388. § (1) bekezdésére figyelemmel a harmadfokú eljárásban is irányadó.
- [17] Az irányadó tényállás alapján az ítélőtábla megalapozottan következtetett a vádlott bűnösségére a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntette kapcsán is, bár tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy ez alaki halmazatban áll a terhére megállapított bűnpártolás büntettével
- [18] Egyébként amennyiben ez az álláspont helytálló lenne, akkor a változtatás csupán a vádlott terhére megállapított bűncselekmény minősítését érintené, és nem lett volna helye annak, hogy a cselekmény minősítésének megváltoztatása helyett a vádlott bűnösségét állapítsa meg az ítélőtábla a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntettében.
- [19] A Kúria gyakorlata ugyanis töretlen abban, hogy a minősítés megváltoztatásának van csak helye, és nem a vádlott felmentésének vagy bűnössége megállapításának a további bűncselekmény kapcsán akkor, ha a fellebbviteli bíróság az alaki halmazatot alkotó bűncselekmények körét illetően a felülbírált határozatot hozó bíróságtól eltérően dönt. Ebben az esetben nem nyílik meg a harmadfokú eljárás lehetősége sem.
- [20] Ennek megfelelően akkor, ha a Kúria az ítélőtábla álláspontját osztva úgy ítélte volna meg, hogy a két cselekmény egymással alaki halmazatot alkot, a fellebbezéseket, mint törvényben kizártakat el kellett volna utasítania.
- [21] A Kúria azonban az ítéleti tényállásból a két bűncselekmény anyagi halmazatára vont le következtetést.

- [22] Az irányadó tényállás szerint a vádlott öccse 2009. szeptember 23. napján 21 és 22 óra között H. T. Z.-vel személygépkocsival a sértettek házához hajtott. A vádlott öccse a ház előtt lassan elhaladó gépkocsiból a jobb első ülésen ülve - a gépkocsi jobb első, lehúzott ablakán keresztül - egy Browning kaliberű öntöltő pisztollyal öt lövést adott le 6-7 méter távolságról a sértettek hálósobájának ablakára, ahonnan a lehúzott redőny résein át fény szűrődött ki. A lövések közül egy a redőnyt, az ablaküveget és a függönyt átütve az ágyon fekvő sértettek feje fölött kb. 10 centiméterrel haladt el, és a szoba hátsó falánál álló bárszekrénybe csapódott.
- [23] A vádlottat 2009. szeptember 24. napján a kora reggeli órákban az édesanyja tájékoztatta arról telefonon, hogy öccsét bevitték a rendőrségre, mert valahol lövöldözött, és H. T. Z.-vel volt együtt. A vádlott ezt követően felkereste H. T. Z.-t, aki a háza előtt arról számolt be, hogy a vádlott testvére pisztollyal „rácsavart egy házra”, azt azonban nem tudta megmondani, hogy kinek a házára lőtt.
- [24] Közölte azt is, hogy a pisztoly az ő udvarában lévő szerszámosban van, ahonnan azt elő is hozta. Két nylon-zsákot adott át a vádlottnak, az egyikben a pisztoly és a lőszerek voltak, a másikban pedig az a kesztyű, símaszk és felső, amit a lövések leadásakor a vádlott testvére viselt.
- [25] A vádlott a két nylonzsákot magához vette, és a pisztolyt kivéve megkísérelte azt a gépkocsiban elrejteni. Majd ahhoz a tanyához hajtott, ahol kutyaikat tartott, és ott úgy, hogy a tanyán tartózkodó nő ezt ne láthassa, a pisztolyt és a lőszereket elásta. Visszatért otthonához, majd egy étterem elé hajtott, ahol a testvére által használt ruhaneműket tartalmazó zsákot egy, az étterem előtt elhelyezett szemetes konténerbe dobta. Az étterem előtt találkozott öccsével is, aki elmondta neki, hogy kik azok, akiknek a házára rálőtt.

- [26] A vádlottat a rendőrök még a délelőtti órákban tanúként kihallgatták, majd kora délután kezéről és gépkocsijáról lőpor-mintát vettek. Ezért a kora esti órákban visszament a tanyájához, kiásta az elrejtett fegyvert és a lőszereket, azokat magához vette, majd a folyóhoz hajtva vízbe dobta.
- [27] Ezekből a tényekből arra egyértelmű következtetés vonható le, hogy a vádlott célja akkor, amikor magához vette a testvére által használt fegyvert, az általa használt ruhaneműket és a zsákban a fegyver mellett elhelyezett, korábban a testvére által birtokolt lőszereket, a testvére elleni büntetőeljárás sikerének megghiúsítása volt.
- [28] Nem vonható le azonban kétséget kizáróan az a következtetés, hogy már ekkor kialakult a vádlottban a fegyver és a lőszerek tényleges megszerzésére irányuló szándék.
- [29] A lőfegyverrel, lőszerezellel visszaélés a bűnpártolással alaki halmazatot akkor alkothat, ha a bűnpártoló nem csupán a büntetőeljárás megghiúsítására törekedve veszi magához a lőfegyvert, lőszert, és szándéka azok tényleges megszerzésére, azaz a tartósabb birtoklására a birtokba vételkor nem áll fenn.
- [30] Abban az esetben tehát, ha ilyen szándéka az átvételkor nem volt, és a lőfegyvert, lőszert az átvételt követően nyomban, ahogy arra lehetősége nyílt, megsemmisítette, eldobta, és ismételt birtokba vételük nem is állt szándékában, vagy erre nem is lett volna módja, a halmazat csupán látszólagos. (Ennek az álláspontnak egyébként nem mond ellent az ítélőtábla által felhívott, a BH 1992.669. szám alatt közzétett eseti döntés sem.)
- [31] A bűnpártolást befejezte a vádlott azzal, hogy a testvére által a bűncselekményhez használt pisztolyt és lőszereket magához vette annak érdekében, hogy ezzel a büntetőeljárás sikerét megghiúsítsa, és nem merült fel olyan adat az eljárás során, amelyből kétséget kizáróan arra lehetne következtetni,

- hogy már ekkor ezek tényleges megszerzése is szándékában állt.
- [32] Az átvételt követően azonban a bizonyítékként szolgáló tárgyakkal a vádlott elhajtott, és nem semmisítette meg a fegyvert és a lőszereket, azokat nem dobta a birtokba vétel után az első lehetséges alkalommal vízbe, holott nem volt akadálya annak, hogy a folyóhoz hajtván ezt megtegye, ehelyett a tanyájához ment és ott elásta, ezzel elrejtve azokat, mégpedig olyan helyen, amiről csak neki volt tudomása és úgy, hogy azokhoz bármikor hozzáférhetett; a lőfegyvert és a lőszereket csak azt követően dobta vízbe, amikor már tanúként kihallgatták és rajta lőpor-nyomot kerestek.
- [33] Ezen tényekből már megalapozottan vonható le az a következtetés, hogy az elrejtéskor a fegyver, illetve a lőszerek megtartására irányuló vádlotti szándék már fennállt. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a testvére által a bűncselekmény elkövetésekor használt, esetlegesen bizonyítékként szolgáló ruhadarabokat nem rejtette el, hanem egy szemetes konténerbe dobta.
- [34] Abban töretlen a bírói gyakorlat, hogy a fegyver, lőszer elrejtése – különösen akkor, ha ahhoz az elkövető bármikor hozzáférhet – tartásnak minősül. A tartás időtartamának – ahogy erre az ítélet tábla is helytállóan utalt – a bűncselekmény megállapíthatósága szempontjából nem volt jelentősége.
- [35] Ezért a kifejtettekre tekintettel a lőfegyverrel, lőszerral visszaélést a vádlott nem azok birtokba vételével és így megszerzésükkel, hanem tartásukkal valósította meg.
- [36] Az 1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint a lőfegyverrel visszaélés büntettét az követi el, aki lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz, míg a jelenleg hatályos Btk. 325. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekményt az, aki lőfegyvert engedély nélkül megszerez vagy tart; a (2)

bekezdés a) pontja szerint pedig az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki kézi lőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiséget meghaladó vagy más lőfegyverhez tartozó lőszert engedély nélkül megszerez vagy tart.

- [37] Azaz a megszerzéssel és a tartással az elkövető mindkét törvény szerint megvalósítja a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntettének törvényi tényállását.
- [38] Mindezekre figyelemmel valóban tévedett a törvényszék, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlott lőfegyvert, lőszert nem tartott magánál engedély nélkül és helytállóan állapította meg az ítélőtábla, hogy a vádlott elkövette a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntettét.
- [39] Ezért a vádlott felmentésre irányuló fellebbezése nem megalapozott.
- [40] A bűncselekményt mind az 1978. évi IV. törvény 2. §-a, mind a Btk. 2. § (1) és (2) bekezdése szerint az elkövetéskor hatályos törvény alapján kell elbírálni, kivéve, ha az elkövetéskor hatályos törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.
- [41] Ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is helytállóan hivatkozott: annak eldöntésénél, hogy melyik törvény eredményez a vádlottra nézve kedvezőbb elbírálást, azokat a rendelkezéseket kell egybevetni, amelyeket vele szemben alkalmazni kell.
- [42] A terhelt terhére megállapított cselekmény mindkét törvény szerint bűncselekmény. Az 1978. évi IV. törvény 244. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja szerint a vádlott által elkövetett, emberöléshez kapcsolódó személyi bűnpártolás öt évig terjedő szabadságvesztéssel, míg a 263/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tartással megvalósuló lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Így a 85. § (2) és (3)

bekezdésére figyelemmel a halmazati büntetés vádlottal szemben irányadó mértéke két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés.

- [43] *A Btk. 282. § (3) bekezdés b) pontja a vádlott által elkövetett bűnpártolást egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, míg a 325. § (1) bekezdés a) pontja a lőfegyverrel visszaélést, illetve a (2) bekezdés a) pontja a lőszerrel visszaélést ugyancsak két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Erre figyelemmel a 81. § (2) és (3) bekezdése alapján a halmazati büntetés a vádlottal szemben ugyancsak két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés.*
- [44] *A három évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztést mindkét törvény szerint börtönben kell végrehajtani [1978. évi IV. törvény 43. § a) pont, Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja].*
- [45] *Így az elbíráláskor hatályos törvény fenti rendelkezései nem eredményeznének enyhébb elbírálást.*
- [46] *Kétségtelen, hogy az 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdésének II. fordulata szerint a vádlott a büntetése háromnegyed részének letöltése után bocsátható csak feltételes szabadságra, míg a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja szerint a büntetés kétharmad részének letöltése után.*
- [47] *Ugyanakkor azonban a Btk. 80. § (2) bekezdése szerint a határozott tartamú szabadságvesztés kiszabásánál a büntetés középértéke az irányadó. Ez az adott esetben hét évi szabadságvesztés. Ugyanakkor az elkövetéskor hatályos törvény ilyen rendelkezést nem tartalmazott.*
- [48] *Erre figyelemmel a Btk. összességében nem eredményezne kedvezőbb elbírálást a vádlottra nézve, mint az 1978. évi IV. törvény, ezért a Btk. alkalmazására irányuló ügyészi indítvány nem megalapozott.*
- [49] *Nem foghatott helyt a büntetés súlyosítására irányuló*

fellebbezés sem.

- [50] *Téves a fellebbviteli főügyészség azon álláspontja, amely szerint az eljáró bíróságok által figyelembe vett körülmények közül több nem szolgálhat az enyhítés alapjául.*
- [51] *Ahogy arra a védő is utalt, a bírói gyakorlat a Kúria BKv 56. számú kollégiumi véleményével összhangban enyhítőként értékeli a vádlott betegségét, akkor is, ha az a bűncselekmény elkövetése után állott elő;*
- [52] *a bűncselekmény következtében a vádlottat a büntetőjogi hátrányokon kívül ért egyéb tényleges hátrányokat;*
- [53] *azt, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el, különösen, ha az időmúlást nem maga a vádlott idézte elő; enyhítő körülmény.*
- [54] *A vádlott javára szól, ha hosszabb ideig állt a büntetőeljárás hatály alatt és ennek nagyobb a nyomatéka, ha előzetes fogvatartásban volt, ilyenkor a rövidebb tartam is enyhítőként értékelhető.*
- [55] *Ezeket a körülményeket így helyesen értékelték enyhítőként az eljáró bíróságok.*
- [56] *Emellett ugyan a bűncselekmények elszaporodottsága valóban súlyosító körülmény, azonban csak akkor, ha a köztudomás szerint az ügyben elbírált vagy az ahhoz hasonló bűncselekmények száma (az elkövetéskor) a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy ha számuk az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál. Miután ilyen adat nem áll rendelkezésre, ez a körülmény nem értékelhető a vádlott terhére.*
- [57] *Kétségtelen, hogy nagy tárgyi súlyú bűncselekményhez kapcsolódóan követte el a vádlott a bűnpártolást. Az a védői érvelés, ami szerint a jogalkotó ezt már értékelte azzal, hogy minősített esetként szabályozza az ilyen cselekményt, ugyan helytálló, miután azonban ugyanúgy minősül az emberölés*

alapesetéhez kapcsolódó bűnpártolás, mint az emberölés minősített esetéhez - az adott ügyben megvalósult több emberen elkövetett emberölés büntetettének kísérletéhez - kapcsolódó, nem ütközne a kétszeres értékelés tilalmába az, ha ezt a tényt a bíróság súlyosítóként értékelné.

[58] Azonban - ahogy arra az első fokon eljáró törvényszék is utalt - a bűnpártolás csak akkor minősül a 1978. évi IV. tv. 244. § (3) bekezdés a) pontja szerint, ha a bűnpártoló tudata kiterjed azokra a tényekre, amelyeknél fogva az alapcselekmény a hivatkozott törvényhelyben felsorolt bűncselekmények valamelyikének minősül. Azaz a bűnpártolás elkövetőjének tudnia kell, hogy az, akinek az érdekében cselekszik, bűncselekményt követett el, és ismernie kell az alapcselekmény lényegét is.

[59] A tényállás szerint a vádlott ugyan a fegyver és a lőszerek átvétele, majd elrejtése előtt az édesanyjától, illetve H. T. Z.-től értesült arról, hogy a testvére egy pisztollyal rálőtt egy házra, és ebből azt is tudnia kellett, hogy a lövéskor szándéka - legalábbis eshetőleges formában - kiterjedhetett az emberölésre is, arról azonban nem volt tudomása, hogy testvére kinek a házára lőtt, annak melyik részére célzott, abban kik tartózkodtak, így arról sem, hogy a testvére az ablakra lőtt, és így több bent tartózkodó személy élete volt veszélyben. Ennek megfelelően a tudata nem terjedt ki azokra a tényekre, amelyeknél fogva testvére cselekménye az emberölés minősített esetének kísérletét valósította meg.

[60] Ezért nyilvánvalóan nem értékelhető ez utóbbi körülmény sem a vádlott terhére.

[61] Kétségtelen, hogy az ítélőtábla a hivatkozott törvényhely, az 1978. évi IV. törvény 85. § (3) bekezdése alapján kiszabandó halmazati büntetés alsó határánál - a két évnél - rövidebb tartamú szabadságvesztést szabott ki. Erre azonban a törvény 87. § (2) bekezdésének c) pontja lehetőséget adott.

- [62] A vádlott javára értékelt enyhítő körülményekre, ezeken belül elsősorban a jelentős időmúlásra, emellett arra is tekintettel, hogy a vádlott hozzátartozója - testvére - érdekében követte el a bűnpártolást, a Kúria úgy találta, hogy a kiszabott büntetés elegendő a büntetési célok eléréséhez.
- [63] Ezért a másodfokú ítéletet - az elsőfokú ítélet bűnügyi költségre vonatkozó döntését helybenhagyó rendelkezése kivételével - a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

(Kúria Bhar. I. 282/2014.)